

Analiza jakościowa

ANALIZA ANIONÓW

Podział anionów na grupy wg Bunsena

Grupa	Aniony	Reakcje 1mol l ⁻¹ AgNO ₃	Reakcje z 0,25 mol l ⁻¹ BaCl ₂
I	Cl⁻, Br⁻, I⁻, CN⁻, SCN⁻, Fe(CN)₆⁴⁻, Fe(CN)₆³⁻, ClO⁻	Jony Ag ⁺ wytrącają białe osady nierozpuszczalne w 6mol l ⁻¹ HNO ₃	Nie tworzą osadów
II	S²⁻, NO₂⁻, CH₃COO⁻	Jony Ag ⁺ wytrącają białe osady rozpuszczalne w 6mol l ⁻¹ HNO ₃	Nie tworzą osadów
III	CO₃²⁻, SO₃²⁻, BO₃²⁻, C₂O₄²⁻, C₄H₄O₆²⁻	Jony Ag ⁺ wytrącają białe osady rozpuszczalne w 6mol l ⁻¹ HNO ₃	Jony Ba ²⁺ wytrącają osady rozpuszczalne w 6mol l ⁻¹ HNO ₃

Grupa	Aniony	Reakcje 1 mol l ⁻¹ AgNO ₃	Reakcje z 0,25 mol l ⁻¹ BaCl ₂
IV	S ₂ O ₃ ²⁻ , CrO ₄ ²⁻ , Cr ₂ O ₇ ²⁻ , AsO ₄ ³⁻ , AsO ₃ ³⁻ , PO ₄ ³⁻	Jony Ag ⁺ wytracają barwne osady rozpuszczalne w HNO ₃	Jony Ba ²⁺ wytracają osady rozpuszczalne w HNO ₃
V	NO ₃ ⁻ , ClO ₃ ⁻ , ClO ₄ ⁻ , MnO ₄ ⁻	Jony Ag ⁺ osadu nie wytracają	Jony Ba ²⁺ osadu nie wytracają
VI	SO ₄ ²⁻ , F ⁻ , SiF ₆ ²⁻	Jony Ag ⁺ osadu nie wytracają	Jony Ba ²⁺ wytracają osad trudno rozpuszczalny w HNO ₃
VII	SiO ₃ ²⁻	Jony Ag ⁺ wytracają żółty osad rozpuszczalny w HNO ₃	Jony Ba ²⁺ wytracają biały osad rozpuszczalny w HNO ₃

ANIONY – podział wg. JACYMIRSKIGO

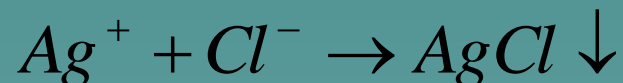
I grupa	PO_4^{3-} , PO_3^{3-} , CO_3^{2-} , SiO_3^{2-} , SiF_6^{2-} , AsO_4^{3-}
II grupa	AsO_3^{3-} , SO_4^{2-} , SO_3^{2-} , $\text{C}_2\text{O}_4^{2-}$, CrO_4^{2-} , $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$, $\text{C}_4\text{H}_4\text{O}_6^{2-}$, IO_3^-
III grupa	S^{2-} , $\text{Fe}(\text{CN})_6^{3-}$, $\text{Fe}(\text{CN})_6^{4-}$
IV grupa	Cl^- , Br^- , I^- , CN^- , SCN^- , ClO^- , $\text{S}_2\text{O}_3^{2-}$
V grupa	BO_2^- , CH_3COO^- , NO_2^- , NO_3^- , ClO_3^- , ClO_4^- , MnO_4^- , BrO_3^- ,

Analiza jakościowa I grupy anionów Cl^- , Br^- , I^- , CN^- , SCN^- , $\text{Fe}(\text{CN})_6^{4-}$, $\text{Fe}(\text{CN})_6^{3-}$, ClO^-

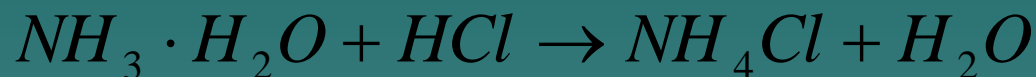
Jon chlorkowy

Reakcje charakterystyczne jonu Cl^- .

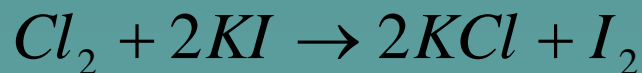
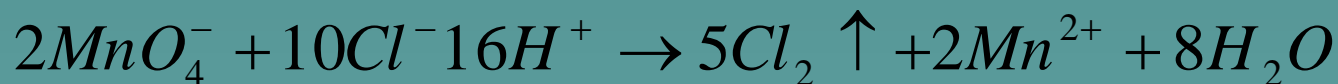
1. Azotan (V) srebra (I) AgNO_3 z roztworów zawierających jony Cl^- wytrąca biały, trudno rozpuszczalny w wodzie, serowaty osad AgCl :

2. Stężony kwas siarkowy (VI) H_2SO_4 nie utlenia jonów Cl^- , w reakcji na gorąco uwalnia się bardziej lotny HCl , który z amoniakiem tworzy białe dymy NH_4Cl :

3. Utleniacze: $KMnO_4$, PbO_2 , MnO_2 , $KClO_3$, stężony HNO_3 w środowisku kwasowym (H_2SO_4) utleniają jony Cl^- do wolnego chloru:

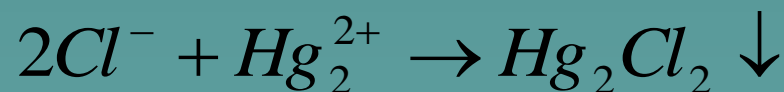
4. Stały dichromian (VI) potasu, $K_2Cr_2O_7$ – reakcja chromylowa.

Ogrzewanie suchych chlorków roztartych ze stałym $K_2Cr_2O_7$ i zwilżonym stężonym H_2SO_4 powoduje wydzielenie się żółtych dymów dichlorku ditlenku chromu (VI) – CrO_2Cl_2 (z fluorkami powstaje lotny difluorek ditlenek chromu (VI); bromki i jodki utleniają się w tych warunkach do wolnego bromu i jodu):

5. Azotan (V) rtęci (I) $Hg_2(NO_3)_2$

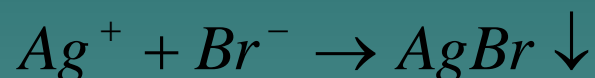
wytrąca z roztworów jonów Cl^- biały osad Hg_2Cl_2 :

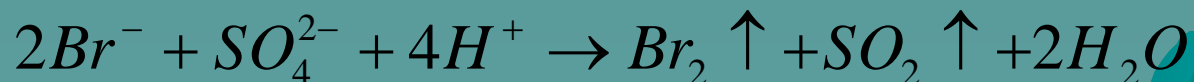
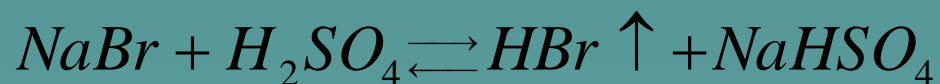
Jon bromkowy

Reakcje charakterystyczne jonu.

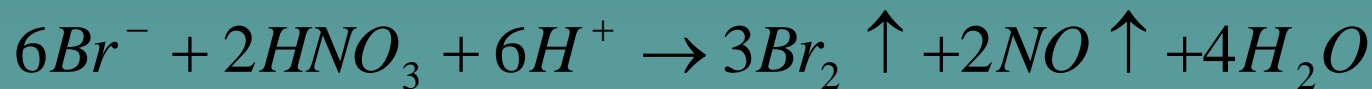
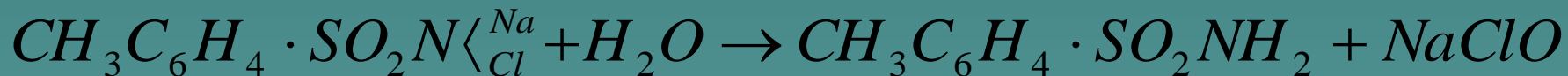
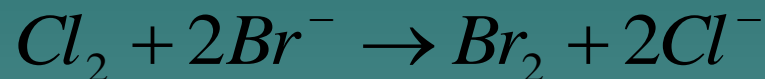
1. Azotan (V) srebra (I) AgNO_3 wytrąca z roztworów bromków żółty, trudno rozpuszczalny w wodzie osad AgBr :

2. Stężony kwas siarkowy (VI) H_2SO_4 w reakcji z bromkami wypiera gazowy HBr , który w następnym etapie reakcji zostaje częściowo utleniony do wolnego bromu:

3. Woda chlorowa – woda nasycona chlorem (lub roztwór chloraminy T) dodawana do roztworów zawierających jony Br^- utlenia je do wolnego bromu. Brom można wyekstrahować chloroformem. Chloroform barwi się przy tym na kolor od żółtego do brunatnoczerwonego w zależności od stężenia bromu.

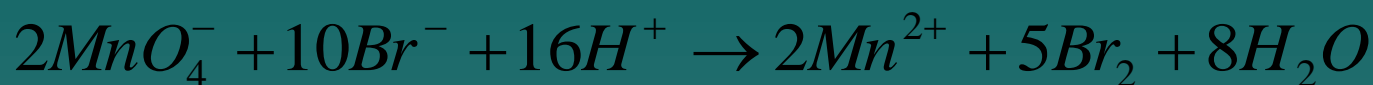
4. Dichromian (VI) potasu $K_2Cr_2O_7$ w środowisku kwasowym (stężony H_2SO_4) utlenia jony Br^- do wolnego bromu:

5. Bromian (V) potasu $KBrO_3$ utlenia jony Br^- do wolnego bromu:

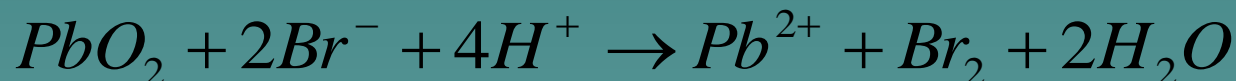
6. Manganian (VII) potasu KMnO_4 w środowisku kwasowym (H_2SO_4) utlenia jony Br^- do wolnego Br_2 :

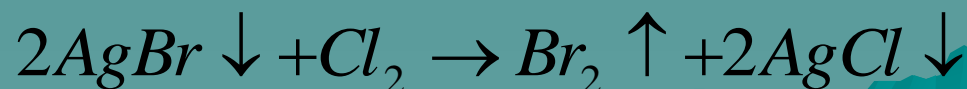
Wykrywanie jonów Br^- w trudno rozpuszczalnych bromkach (np. AgBr). Do umieszczonego w próbówce osadu AgBr dodaje się rozcieńczonego H_2SO_4 i cynku. Podczas reakcji jony Ag^+ redukują się do metalicznego srebra:

7. Fluoresceina, $\text{C}_{20}\text{H}_{12}\text{O}_5$. Związek ten reaguje z wolnym bromem przechodząc w czerwoną tetrabromofluoresceinę (eozynę).

Wykrywanie jonów Cl^- w obecności Br^- . W roztworze wodnym węglanu amonu $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$ w wyniku hydrolizy znajduje się pewna ilość amoniaku. Ilość ta jest wystarczająca do rozpuszczenia AgCl ; AgBr przy tak małym stężeniu nie rozpuści się.

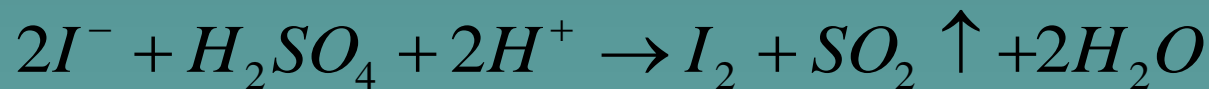

Jon jodkowy

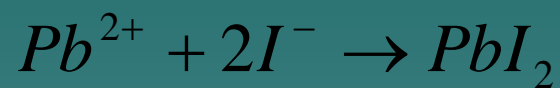
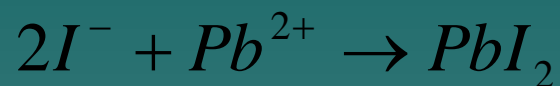
Reakcje charakterystyczne jonu I⁻

1. Azotan (V) srebra (I) AgNO₃ wytrąca z roztworów zawierających jony I⁻ żółtokremowy, trudno rozpuszczalny w wodzie osad AgI. Jodek srebra (I) praktycznie nie rozpuszcza się w NH₃·H₂O i w rozcieńczonym HNO₃. AgI reaguje z cyjankami i tiosiarczanami (VI) tworząc odpowiednie związki kompleksowe.

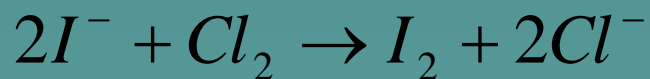
2. Stężony kwas siarkowy (VI) H₂SO₄ utlenia jony I⁻ do wolnego I₂. W porównaniu z jonami bromkowymi reakcja ta przebiega szybciej:

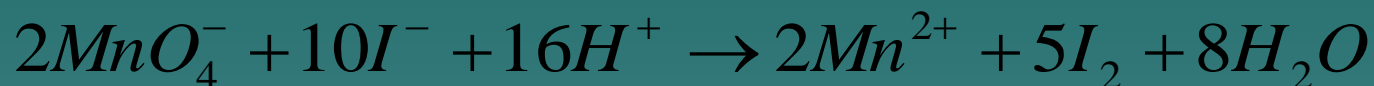
3. Octan ołowiu (II) $Pb(CH_3COO)_2$ wytrąca z roztworów zawierających jony jodkowe żółty osad jodku ołowiu (II):

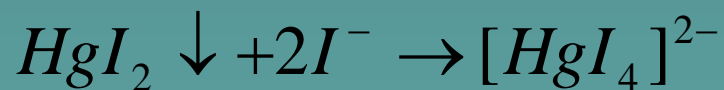
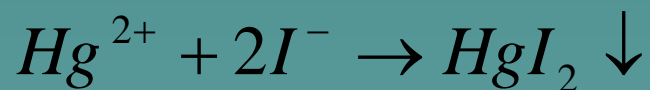
4. Woda chlorowa lub chloramina T utlenia jony I^- do wolnego jodu. Wydzielony jod zabarwia wówczas roztwór na brunatno, natomiast po wyekstrahowaniu jodu do warstwy chloroformowej powstaje zabarwienie fioletowe:

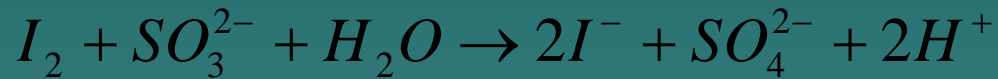
5. Manganian (VII) potasu KMnO_4 w środowisku kwasowym na zimno utlenia jony I^- do wolnego jodu:

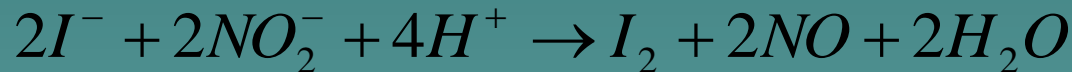
6. Jony Hg^{2+} wytrącają z roztworów zawierających jony I^- czerwony osad jodku rtęci (II) HgI_2 , który reaguje z nadmiarem jonów I^- , tworząc jony kompleksowe tetrajodortęcianu (II) $[\text{HgI}_4]^{2-}$:

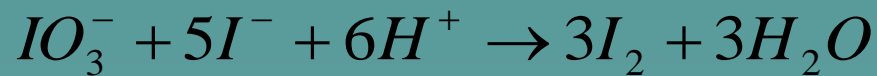
7. Jony Cu^{2+} wytrącają z roztworów zawierających jony I^- biały, trudno rozpuszczalny w wodzie osad Cu_2I_2 ; wydzielający się w reakcji jod zabarwia osad Cu_2I_2 na kolor jasnobrązowy:

8. Jony azotanowe (III), NO_2^- utleniają w środowisku kwasowym jony I^- do wolnego I_2 :

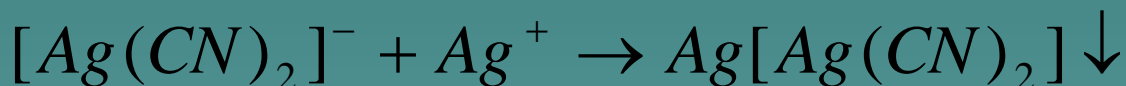
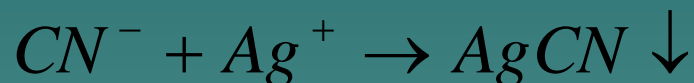
9. Jodan (V) potasu KIO_3 utlenia jony I^- w środowisku kwasowym do wolnego jodu:

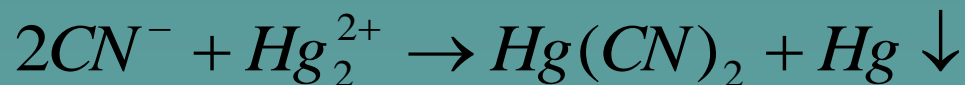
Jon cyjankowy

Reakcje charakterystyczne jonu CN^-

1. Azotan (V) potasu AgNO_3 reaguje z jonami CN^- tworząc początkowo biały osad cyjanku srebra (I):

2. Azotan (V) rtęci (I) $\text{Hg}_2(\text{NO}_3)_2$ reaguje z roztworem wodnym KCN wytrącając metaliczną rtęć, tworzy się przy tym łatwo rozpuszczalny w wodzie $\text{Hg}(\text{CN})_2$ (odróżnienie od jonów Cl^- , Br^- , I^-):

3. Sproszkowana siarka podczas ogrzewania ze stałymi cyjankami tworzy tiocyjaniany:

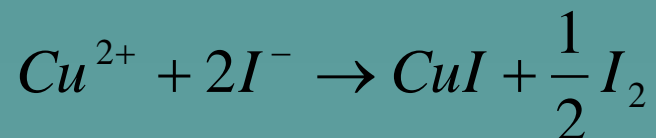
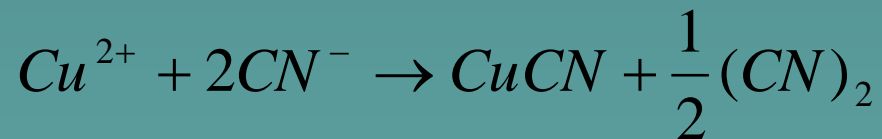
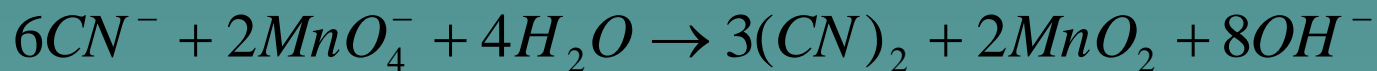
4. Disiarczek diamonu $(NH_4)_2S_2$ tworzy z jonami CN^- jony SCN^- :

5. Tiosiarczan (VI) sodu $Na_2S_2O_3$ przeprowadza jony CN^- w jony SCN^- :

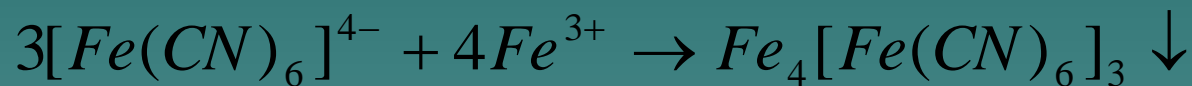
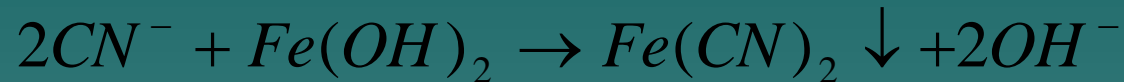

6. Utleniacze – $KMnO_4$, H_2O_2 , Cl_2 utleniają jony CN^- do dicyjanu:

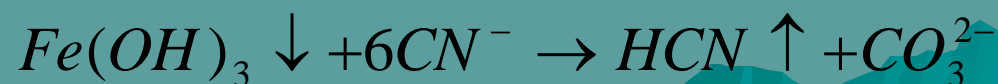
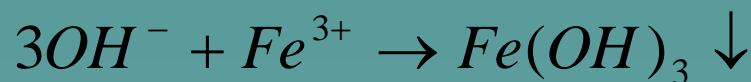

7. Siarczan (VI) żelaza (II) $FeSO_4$ wytrąca z roztworów cyjanków biały, trudno rozpuszczalny w wodzie osad $Fe(CN)_2$; związek ten reaguje z nadmiarem cyjanków tworząc „błękit pruski” – heksacyjanożelazian (II):

8. Chlorek żelaza (III) $FeCl_3$ działając na roztwory cyjanków (z wyjątkiem $Hg(CN)_2$, ponieważ sól ta jest bardzo słabym elektrolitem, reaguje tylko z metaliczną Hg, KI oraz H_2S) wytrąca czerwono-brunatny osad wodorotlenku żelaza (III), który reaguje z nadmiarem cyjanków:

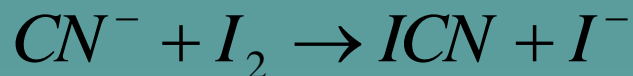
9. Jony Cu^{2+} reagują z jonami CN^- tworząc nietrwały żółty osad $\text{Cu}(\text{CN})_2$. Związek ten rozkłada się na biały, trudno rozpuszczalny cyjanek miedzi (I) i gazowy dicyjan. Osad CuCN rozpuszcza się w nadmiarze cyjanków przechodząc w kompleks cyjankowy:

10. Siarczek miedzi (II) CuS rozpuszcza się w KCN według reakcji:

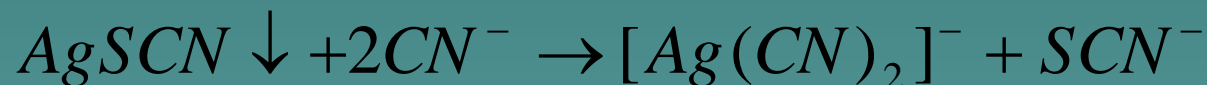
Roztwór jodu ze skrobią odbarwia się pod wpływem cyjanków. Powstaje wtedy cyjanek jodu:

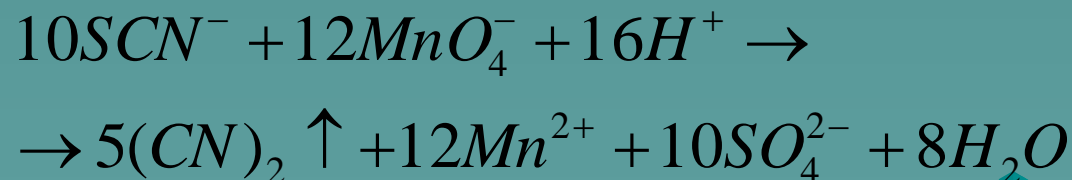
Jon tiocyjanianowy (rodankowy)

Reakcje charakterystyczne jonu SCN^-

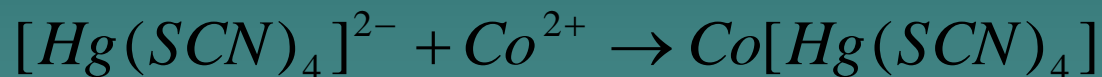
1. Azotan (V) srebra (I) $AgNO_3$ wytrąca z roztworów tiocyjanianów biały osad tiocyjanianu srebra:

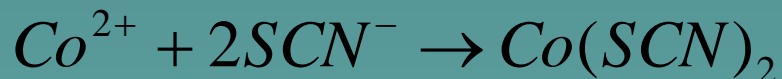
2. Manganian (VII) potasu $KMnO_4$ utlenia jony SCN^- w środowisku kwasowym zgodnie z równaniem:

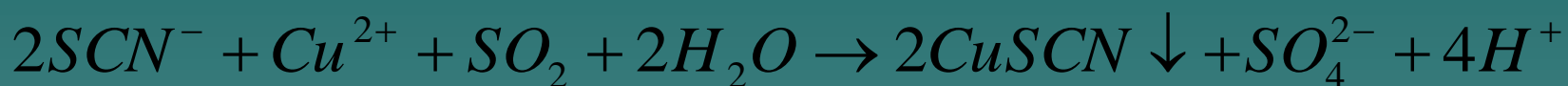
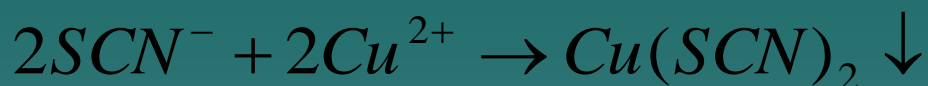
3. Azotan (V) rtęci (II) $Hg(NO_3)_2$ podczas stopniowego dodawania do KSCN wytrąca biały osad $Hg(SCN)_2$. Osad ten reaguje z nadmiarem KSCN z utworzeniem bardzo trwałego kompleksu $[Hg(SCN)_4]^{2-}$:

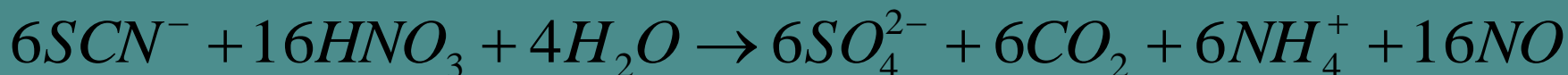
4. Jony kobaltu Co^{2+} dodane do roztworu o dużym stężeniu jonów SCN^- tworzą jony tetratiocyjanianokobaltu (II), które barwią mieszaninę acetonu i eteru dietylowego na kolor niebieski:

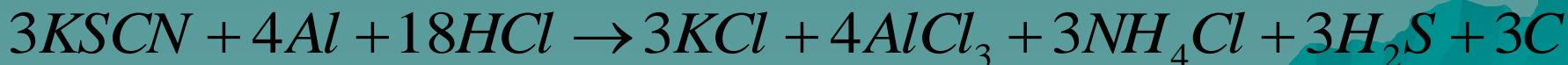
5. Siarczan (VI) miedzi (II) CuSO_4 dodany do roztworów tiocyjanianów tworzy początkowo szmaragdowe zabarwienie, a następnie wytrąca się czarny osad tiocyjanianu miedzi (II):

6. Kwas azotowy (V) HNO_3 rozkłada tiocyjaniany według reakcji:

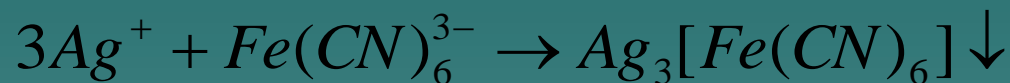
7. Silne reduktory Zn , Al , Mg w kwasowym środowisku redukują jony SCN^- :

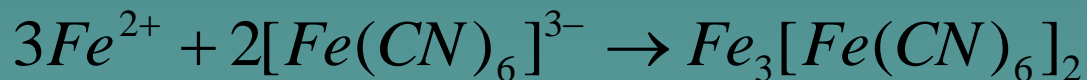
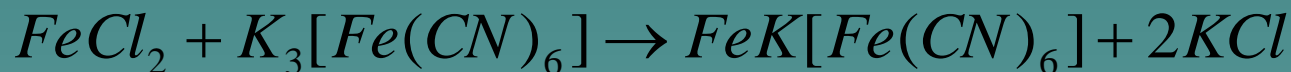
Jon heksacyjanożelazianowy (III)

Reakcje charakterystyczne jonu $[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{3-}$

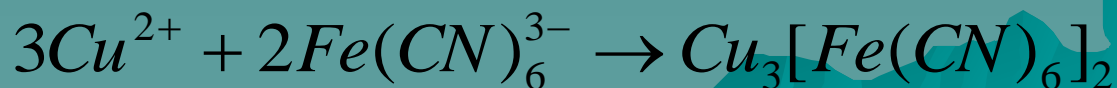
1. Azotan (V) srebra (I) AgNO_3 wytrąca z roztworów zawierających jony $[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{3-}$ pomarańczowoczerwony osad heksacyjanożelazianu (III) srebra (I) – $\text{Ag}_3[\text{Fe}(\text{CN})_6]$. Osad ten jest nierozpuszczalny w rozcieńczonym HNO_3 ; rozpuszcza się w $\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$ i KCN .

2. Siarczan (VI) żelaza (II) FeSO_4 lub chlorek żelaza (II) FeCl_2 reagują z jonami $[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{3-}$ tworząc niebieski osad $\text{FeK}[\text{Fe}(\text{CN})_6]$ lub „błękit Turnbulla” $\text{Fe}_3[\text{Fe}(\text{CN})_6]_2$

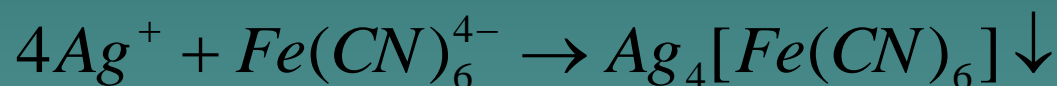
3. Siarczan (VI) miedzi (II) CuSO_4 wytrąca z roztworów zawierających jony $[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{3-}$ zielony osad $\text{Cu}_3[\text{Fe}(\text{CN})_6]_2$, trudno rozpuszczalny w rozcieńczonych kwasach:

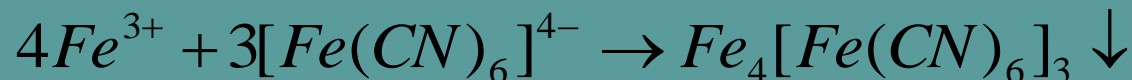
Jon heksacyjanożelazianowy (II)

Reakcje charakterystyczne jonu $[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{4-}$

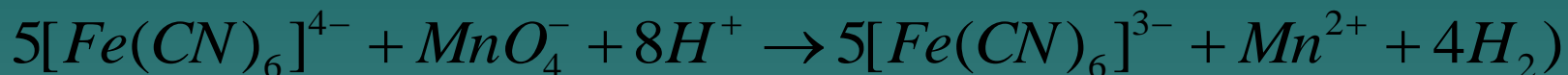
1. Azotan (V) srebra (I) AgNO_3 wytrąca z roztworów zawierających jony $[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{4-}$ biały osad heksacyjanożelazianu (II) srebra (I) – $\text{Ag}_4[\text{Fe}(\text{CN})_6]$, praktycznie nierozpuszczalny w rozcieńczonym HNO_3 i $\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$, a rozpuszczalny w KCN i $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$:

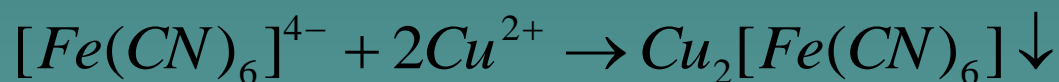
2. Chlorek żelaza (III) FeCl_3 wytrąca z roztworów zawierających jony $[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{4-}$ niebieski osad heksacyjanożelazianu (II) żelaza (III) $\text{Fe}_4[\text{Fe}(\text{CN})_6]_3$ („błękit pruski”), rozkładający się pod wpływem zasad:

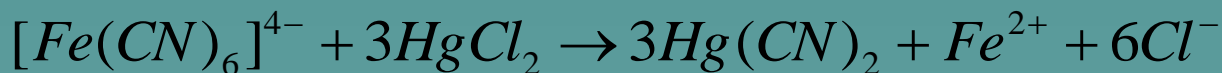
3. Manganian (VII) potasu KMnO_4 w środowisku kwasowym, na zimno utlenia jony heksacyjanożelazianowe (II) do jonów heksacyjanożelazianowych (III):

4. Jony miedzi (II) Cu^{2+} tworzą z jonami $[\text{Fe}(\text{CN})_6]^{4-}$ czerwono-brunatny osad $\text{Cu}_2[\text{Fe}(\text{CN})_6]$, trudno rozpuszczalny w rozcieńczonym CH_3COOH :

5. Chlorek rtęci (II) HgCl_2

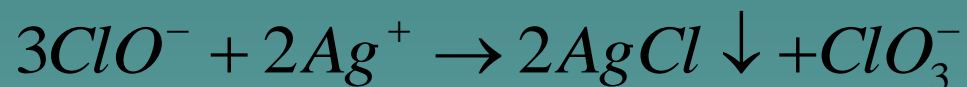

Jon chloranowy (I)

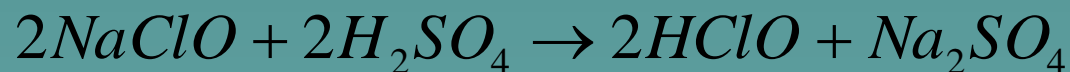

Reakcje charakterystyczne jonu ClO^- :

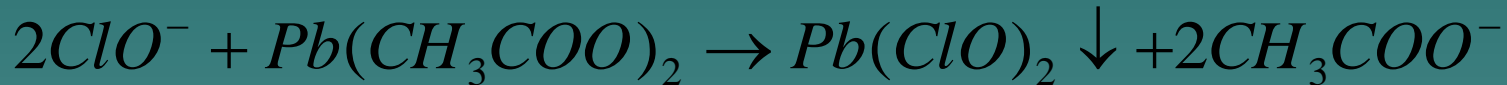
1. Azotan (V) srebra (I) AgNO_3 reaguje z jonami ClO^- tworząc biały osad chlorku srebra (I):

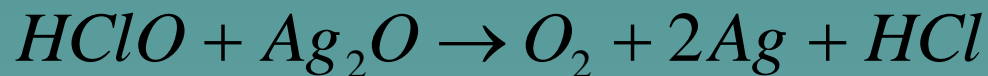
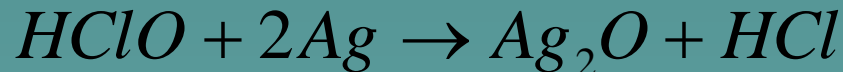
2. Rozcieńczony kwas siarkowy (VI) H_2SO_4 i solny HCl reagują z chloranami (I) wydzielając HClO :

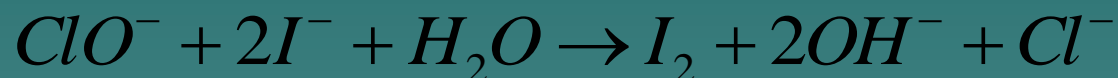
3. Octan ołowiu (II) $Pb(CH_3COO)_2$ wytrąca z roztworów zawierających jony ClO^- - biały osad $Pb(ClO)_2$. Osad ten po pewnym czasie staje się pomarańczowo-czerowny w wyniku tworzenia PbO_2 . Jony ClO_4^- nie dają analogicznej reakcji:

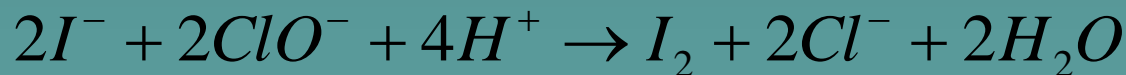
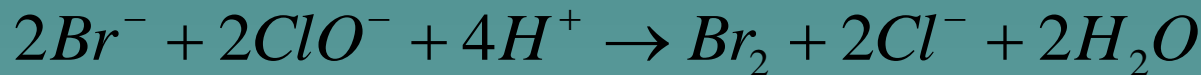
4. Srebro metaliczne Ag w postaci pyłu reaguje z jonami ClO^- z wydzieleniem tlenu:

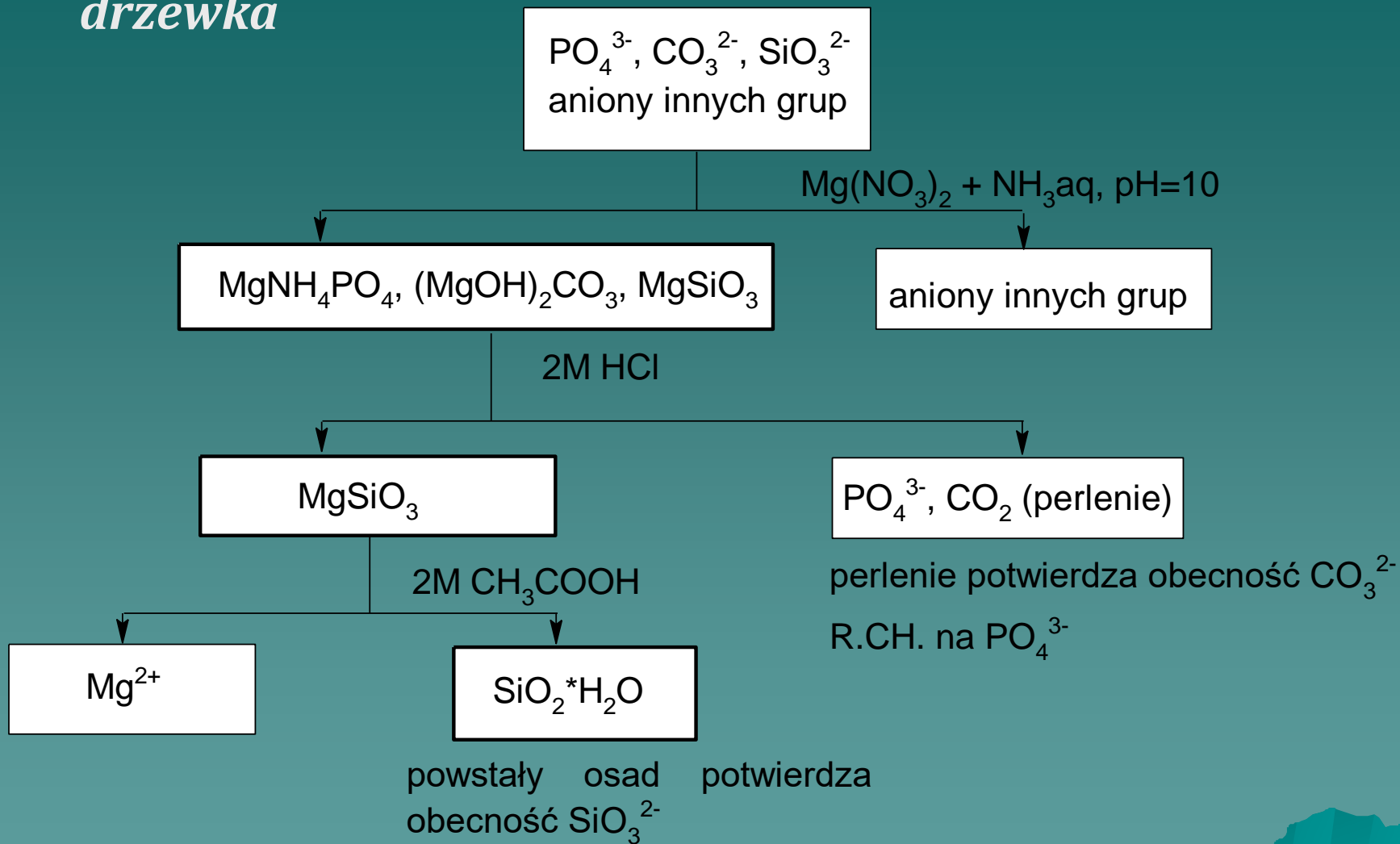
5. Jodek potasu KI osadzony na bibule w obecności skrobi (papierek jodoskrobiowy) pod wpływem NaClO zabarwia się na niebiesko pod wpływem wydzielonego jodu:

6. Roztwór jonów Br⁻ lub I⁻ pod wpływem chloranów (I) utleniają się do wolnego bromu lub jodu:

Systematyczny rozdział anionów I grupy za pomocą drzewka

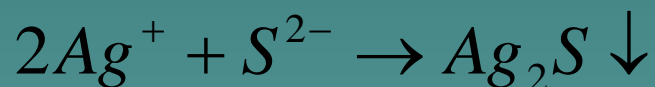

Analiza jakościowa II grupy anionów S^{2-} , CH_3COO^- , NO_2^-

Jon siarczkowy

Reakcje charakterystyczne jonu S^{2-}

1. Jony Ag^+ wytrącają czarny siarczek Ag_2S , rozpuszczalny po ogrzaniu w kwasie azotowym (V) z wydzieleniem koloidalnej siarki:

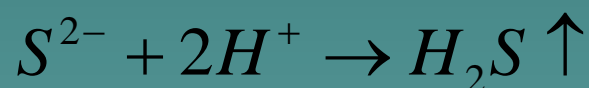
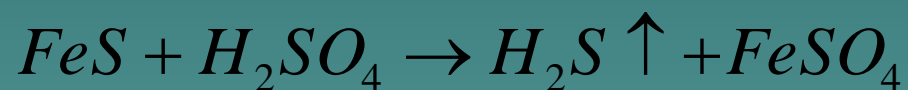
2. Manganian (VII) potasu $KMnO_4$ w środowisku kwaśnym odbarwia się, utleniając jony S^{2-} do wolnej siarki:

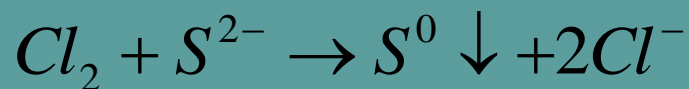
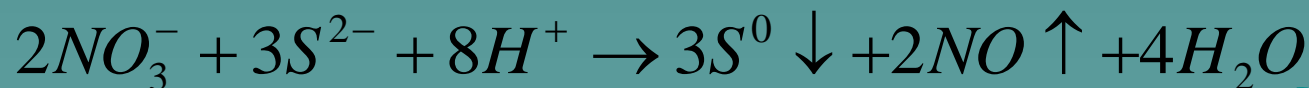
3. Stężony H_2SO_4 rozkłada siarczki na gorąco z wydzielaniem wolnej siarki:

4. Kwasy nieutleniające (HCl , rozcieńczony H_2SO_4) rozkładają siarczki rozpuszczalne w wodzie i część nierozpuszczalnych z wydzielaniem siarkowodoru:

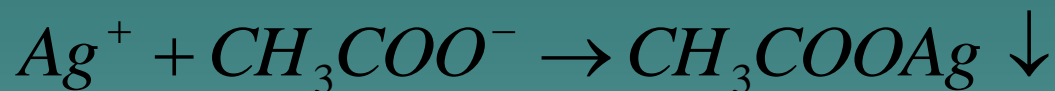
5. Substancje utleniające (Cl_2 , HNO_3 , K_2CrO_4) utleniają siarczki do wolnej siarki:

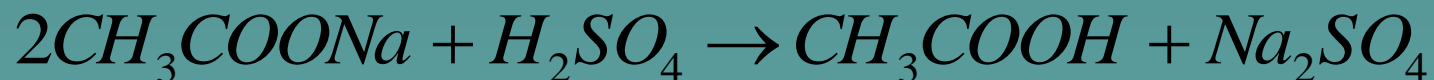
Jon octanowy

Reakcje charakterystyczne jonu CH_3COO^-

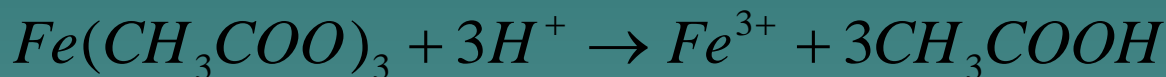
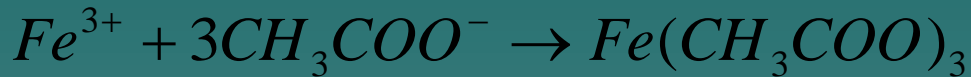
1. Jony Ag^+ wytrącają ze stężonych roztworów biały osad octanu srebra (I) rozpuszczalny w gorącej wodzie:

2. Rozcieńczony H_2SO_4 wydziela z roztworu octanów wolny kwas octowy o charakterystycznym zapachu:

3. Jony Fe^{3+} dają z jonami octanowymi roztwór o zabarwieniu ciemnoczerwonym pochodzącym od octanu żelaza (III), przechodzący po zagotowaniu w kłaczkowaty osad hydroksooctanu żelaza (III). Reakcja wymaga środowiska obojętnego, ponieważ kwasy rozkładają octan żelaza (III) do wolnego kwasu octowego.

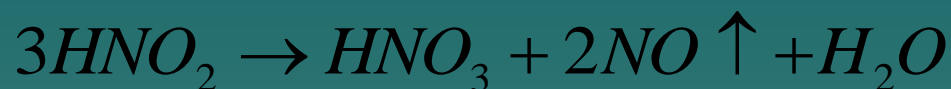
4. Etanol. Bezwodne octany ogrzewane z etanolem w obecności stężonego kwasu siarkowego (VI) ulegają reakcji estryfikacji, w wyniku czego powstaje octan etylu o charakterystycznym przyjemnym zapachu, przypominającym zapach jabłek:

5. Arszenik As_2O_3 , bezwodne octany prażone z tritlenkiem diarsenu tworzą tlenek kakodylu o przykrej woni, przypominającej zapach czosnku:

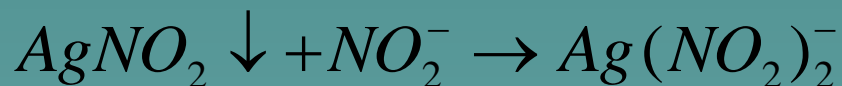
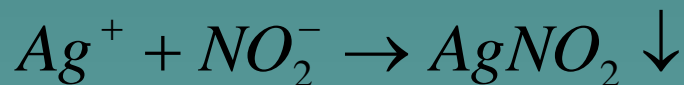

Jon azotanowy (III)

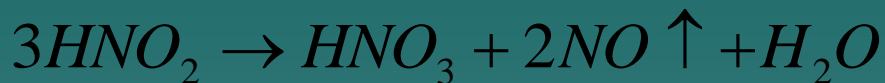

Reakcje charakterystyczne jonu NO_2^-

1. Jony Ag^+ wytrącają z roztworu zawierającego jony NO_2^- biały osad azotanu (III) srebra (I), rozpuszczalny w nadmiarze jonów NO_2^- z utworzeniem jonu kompleksowego:

2. Rozcieńczony H_2SO_4 rozkłada azotany (III) na zimno z wydzieleniem brunatnego gazu.

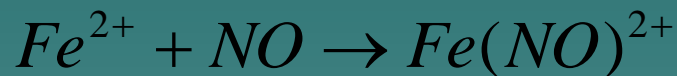
3. Manganian (VII) potasu $KMnO_4$ utlenia azotany (III) w środowisku kwaśnym do azotanów (V):

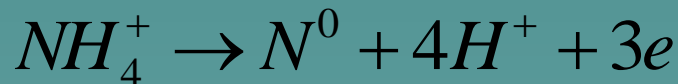
4. Jony jodkowe I^- utleniają się wobec azotanów (III) do wolnego jodu:

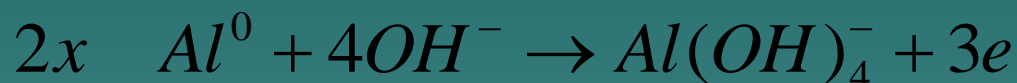
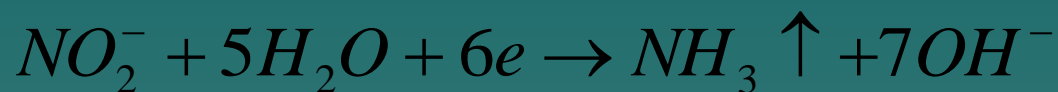
5. Siarczan (VI) żelaza (II) $FeSO_4$ ulega częściowo utlenieniu do $Fe_2(SO_4)_3$, kosztem redukcji azotanów (III) do NO. Nadmiar jonów Fe^{2+} tworzy z NO brunatne zabarwienie w wyniku powstania jonów $Fe(NO)^{2+}$. Reakcja zachodzi w środowisku kwasowym:

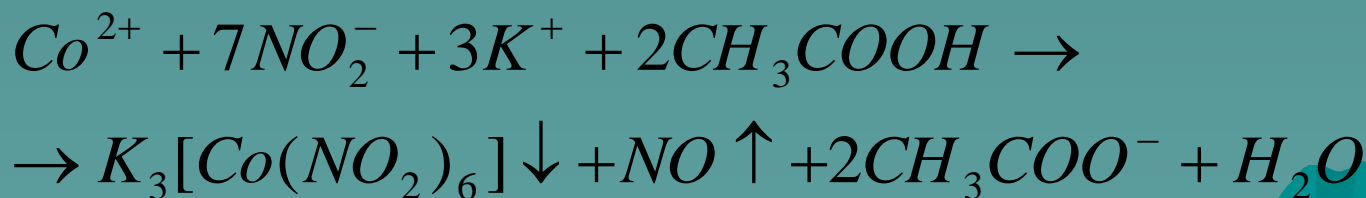
6. Stałe sole amonu NH_4^+ gotowane z azotanami (III) redukują je do wolnego azotu. Reakcja ta pozwala usunąć jony NO_2^- z analizy:

7. Metale Al lub Zn (w postaci pyłu) w środowisku zasadowym redukują jony NO_2^- do amoniaku, który poznaje się po zapachu lub zmianie na niebiesko papierka lakmusowego.

8. Jony Co^{2+} w środowisku kwasu octowego tworzą krystaliczny żółty osad soli kompleksowej, w której kobalt jest trójwartościowy – heksazotano(III)kobaltanu(III) potasu $\text{K}_3[\text{Co}(\text{NO}_2)_6]$; jony NO_2^- częściowo redukują się do NO:

SO_3^{2-} , SO_4^{2-} , $\text{C}_2\text{O}_4^{2-}$, CrO_4^{2-} , $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$,
aniony innych grup

$\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$
+ bufor amonowy pH=8

aniony innych grup

BaSO_3 , BaSO_4 , BaC_2O_4 , BaCrO_4

2M CH_3COOH

SO_2 (perlenie potwierdza
obecność SO_3^{2-})

BaSO_4 , BaC_2O_4 , BaCrO_4

2M HCl

$\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$

BaSO_4

biały, nierozpuszczalny osad-
potwierdza obecność SO_4^{2-}

zawartość próbki podzielić na
dwie części i osobno sprawdzić na
obecność CrO_4^{2-} i $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$